

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Hamar, 04.03.2013

Deres ref:

Vår ref: Sak. nr. 13/2431 - 3
Saksbeh. Karianne Albrigtsen Aam Tlf.

Forslag til lov om omsetning av bøker (boklov) - høring

Innledning

Hedmark fylkeskommune viser til høringsbrev av 1.3.2013 vedrørende endringer i lov om omsetning av bøker (boklov).

Hedmark fylkeskommune er ikke en av mottakerne av høringsbrev, men ønsker å gi et høringssvar fra fylkesbiblioteket, som har et ansvar overfor folkebibliotek og bibliotek i videregående opplæring i Hedmark. Høringsnotatet angir 15 høringsspørsmål. Vi gir tilbakemelding på spørsmål 1, 2 og 8, det vil si at vi spesielt kommenterer § 1 Formål, § 2 Lovens virkeområde og § 6 Prissetting på bøker til sluttbruker. Dette er med utgangspunkt i konsekvenser for distribusjon av bøker i bibliotek. I tillegg har vi noen generelle kommentarer til høringsnotatet.

Høringssvaret er behandlet i Fylkesråd den 25.2.2013 og innstillingen ble enstemmig bifalt og vedtatt¹.

Utredning

Generelt

Hedmark fylkeskommune ønsker å påpeke at det ikke medfører riktighet at man i Norge «har [...] tilgang til alle sine e-bøker fra alle elektroniske plattformer (det være seg mobiltelefon, PC, nettbrett eller lesebrett)». Noen lesebrett, for eksempel Kindle (som selges av Amazon), vil man ikke være i stand til å lese norske e-bøker på. På grunn av ulike leseformat og fordi DRM-sperren på lovlig kjøpte norske e-bøker ikke kan fjernes uten å bryte juridiske

¹ [Saksprotokoll](#)

Fylkesdirektøren

BESØK: Parkgata 64, Hamar POST: Pb. 4404, Bedriftssenteret, 2325 HAMAR
TELEFON: 62 54 40 00 E-POST: postmottak@hedmark.org ORG.NR: 942 116 217

www.hedmark.org

begrensninger. Dette er av betydning fordi lesere med slike lesebrett ikke har lik tilgang til norske e-bøker som lesere med digitale innretninger som gir tilgang. For bibliotekene er dette viktig, fordi de har et sterkt fokus på formidling og veiledning inn til all litteratur, uavhengig av form, eller medium. Det er et sterkt fokus på innholdet, som i dagens e-bokmarked, stort sett er det samme for ei bok, uansett format.

Videre tar notatet opp dagens innkjøpsordninger. Det vises til at det kun er papirbøker som per i dag er unntatt moms. Dette er ingen ny problemstilling for bibliotek i universitets- og høyskolesektoren. De har etter hvert lang tradisjon på kjøp og abonnement på digitale bøker og tidsskrifter. Det har skjedd en endring i hvor mye av budsjettet som går til trykt innhold og hvor mye som går til digitalt innhold. Både daværende ABM-utvikling og Norsk bibliotekforening uttrykte bekymring for konsekvensene for bibliotekene og deres økte utgifter på digitale ressurser i 2008, da *NOU 2008:7 Kulturmomsutvalgets innstilling* var på høring. Begge påpeker at den prosentvise økningen i utgifter var på 30 % fra 2006 til 2007 på elektroniske periodika.

Folkebibliotekene er finansiert over kommunebudsjettene og mange har små midler til innkjøp og utvikling av samlinger. Enn så lenge er det få erfaringer med utlånsordninger for e-bøker i folkebibliotek og antallet tilgjengelige e-bøker er ikke så stort. Dette vil imidlertid kanskje endre seg etter hvert, og for bibliotekene vil innkjøp av digitale bøker medføre en økt utgift som skal balanseres innunder en eksisterende økonomisk ramme. Et momsfritak også på digitale bøker vil bety at bibliotekene i større grad kan balansere innkjøp av både trykte og digitale bøker. Hedmark fylkeskommune ønsker å understreke at dette vil ha betydning for bibliotekenes samfunnsoppdrag. Dagens lov om folkebibliotek sier at bibliotekene «i sine tilbud til barn og voksne (skal) legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet». Bokhandlere fremheves som viktige formidlere av norsk språk og litteratur. Det sies ikke så mye om bibliotekene som formidlingsarena. Bibliotekene formidler *bredden* av litteratur både når det gjelder sjanger og innhold, de formidler også eldre bøker mens bokhandlene i større grad formidler de nyeste bøkene. Siden 1995 er det lagt ned over 350 bibliotekfilialer i Norge, det er en nedgang på over 30 prosent. I formålsparagrafen pekes det på at formålet med bokloven er å «legge til rette for bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur, samt god tilgjengelighet over hele landet». Hedmark fylkeskommune ønsker å påpeke at bibliotekene spiller en stor rolle nettopp for tilgjengelighet for litterær bredde, mangfold og kvalitet over hele landet. Det bør derfor være et fokus på tilgang på litteratur både fra bokhandel og bibliotek. Det er derfor av betydning at både bokhandlere og bibliotek består ute i distriktene.

Høringsspørsmål 1

Departementet foreslår følgende formålsformulering:

§ 1 Formål

Formålet med denne lov er å legge til rette for bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur, samt god tilgjengelighet over hele landet. Særlig viktig er det å ivareta forfatteren og leseren. Loven skal bidra til å fremme kultur og kunnskapsformidling og styrke norsk språk og skriftkultur.

Hedmark fylkeskommune vil tiltre denne formuleringen. Det er av betydning med et spesielt fokus på leseren, nettopp for på best mulig måte å kunne legge til rette for bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur, samtidig som man ivaretar og styrker norsk språk og skriftkultur. Tilgjengelighet over hele landet er også viktig og her spiller både bokhandlere og bibliotek en stor rolle.

Høringsspørsmål 2

I et distribusjons- og formidlingsperspektiv gir det liten mening å skille samme *innhold* ut fra teknologi. Hedmark fylkeskommune er opptatt av å styrke tilgjengeligheten av innhold, både i bibliotekene i videregående opplæring og i folkebibliotekene. Vi ser at det er flere konsekvenser man ikke nødvendigvis kan forutse i et e-bokmarked som er i utvikling. Det er derfor positivt at departementet er opptatt av eventuelt å utrede og øke kompetansen på e-bøker. Såkalte berikede e-bøker vil kunne endre både markedets håndtering av digitale tekster og leserens opplevelser av dem. Dette bør midlertidig ikke sette begrensninger i forhold til lovens virkeområde. Hedmark fylkeskommune vil dermed støtte forslag 1 hvor e-bøker omfattes av bokloven.

Høringsspørsmål 8

Hedmark fylkeskommune støtter forslaget som gir adgang til å gi rabatter til sluttkunde. For bibliotekene sin del gir dette blant annet økt mulighet til å kjøpe inn og låne ut nye titler i flere eksemplarer og å kjøpe inn flere titler og dermed øke den litterære bredden. Det er et viktig kulturpolitisk virkemiddel i forhold til at folkebibliotekene ofte har forholdsvis små økonomiske rammer, samtidig som de er viktige formidlingsarenaer i lokalsamfunnet.

Med vennlig hilsen

Karianne Albrigtsen Aam
Fylkesbiblioteksjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.